

UCHWAŁA NR XVII/192/2025
RADY MIASTA TOMASZÓW LUBELSKI

z dnia 26 września 2025 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta Tomaszów Lubelski
na lata 2025–2030

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) - Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2025–2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Tomaszów Lubelski.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Grzegorz Zieliński

Lokalny Plan

Rozwoju Usług Społecznych

dla Miasta Tomaszów Lubelski

na lata 2025–2030

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawy prawne i metodyka opracowania	3
2.1. Metodyka opracowania	3
2.2. Podstawy prawne	3
3. Charakterystyka Gminy	4
3.1. Położenie i demografia	4
3.2. Sytuacja społeczno-gospodarcza	5
3.3. Infrastruktura usług społecznych	5
4. Diagnoza potrzeb i wyzwań społecznych	7
5. Cele i priorytety rozwoju usług społecznych	9
6. Obszary wsparcia – tabele działań	12
7. Harmonogram wdrażania Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych 2025–2030	16
8. Monitorowanie i ewaluacja Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych 2025–2030	17

1. Wprowadzenie

Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2025–2030 stanowi dokument operacyjny, przygotowany w oparciu o Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszów Lubelski (SRPS) oraz krajowe i regionalne wytyczne dotyczące deinstytucjonalizacji. Plan wskazuje kierunki działań, cele oraz priorytety rozwoju usług społecznych w mieście, uwzględniając lokalną diagnozę problemów i wyzwań społecznych.

2. Podstawy prawne i metodyka opracowania

2.1. Metodyka opracowania

Plan został przygotowany na podstawie:

- diagnozy problemów społecznych zawartej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2025-2030,
- analizy danych statystycznych GUS, Urzędu Miasta, MOPS i PCPR, PUP,
- wyników konsultacji społecznych przeprowadzonych w ramach SRPS,
- informacji pozyskanych od instytucji lokalnych i organizacji pozarządowych,
- przykładów dobrych praktyk z innych samorządów.

2.2. Podstawy prawne

Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2025–2030 opracowano w oparciu o:

- Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. 2025 poz. 1214),
- Ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818 z późn. zm.),

- Uchwała Rady Ministrów z 7 czerwca 2022 roku w sprawie przyjęcia polityki publicznej Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.),
- Ogólnopolskie wytyczne w zakresie tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (MRiPS, 2024),
- Uchwała Nr CDXXVIII/7547/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 7 lutego 2023 roku w sprawie przyjęcia Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Lubelskiego na lata 2023-2024,
- Strategia Rozwoju Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2021 -2027 z perspektywą do roku 2030
- Uchwała Rady Miasta NR XVI/170/2025r z dnia 19 sierpnia 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2025 - 2030
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2025–2030.

3. Charakterystyka Gminy

3.1. Położenie i demografia

Miasto Tomaszów Lubelski znajduje się w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego, jest siedzibą powiatu tomaszowskiego. Miasto zajmuje powierzchnię około 13,3 km². Na koniec 2024 r. liczba mieszkańców miasta wynosiła ok. 17 693 osób, co stanowi spadek o około 1400 osób w stosunku do roku 2018. W 2024 r. urodziło się 86 osób, zmarło natomiast 180, co wskazuje na ujemny przyrost naturalny i narastający deficyt demograficzny. Według stanu na 31 grudnia 2021 r.: liczba mieszkańców wynosiła 18 396, z czego 52,6% to kobiety, 47,4% to mężczyźni. Średni wiek mieszkańców szacowany był na 44,2 lata (kobiety ~ 46,3, mężczyźni ~ 41,8) – wartość wyższa niż średnia wojewódzka. Wskaźnik obciążenia demograficznego – liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym – wynosi około 73,5, co jest wartością wyższą niż średnia województwa i kraju.

Prognozy GUS wskazują, że trend depopulacyjny będzie kontynuowany – liczba mieszkańców może spaść do około 13-14 tys. do 2060 r., jeśli tendencja obecna się utrzyma. Prognozy te podkreślają konieczność wdrożenia działań przeciwdziałających depopulacji, starzeniu się społeczeństwa oraz migracji młodych osób.

3.2. Sytuacja społeczno-gospodarcza

Tomaszów Lubelski, jako ośrodek powiatowy, pełni funkcje administracyjne, edukacyjne i usługowe, jednak stoi przed istotnymi wyzwaniami rynku pracy i rozwoju gospodarczego.

Na koniec stycznia 2025 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy było zarejestrowanych 2 493 osoby bezrobotne, w tym 1 234 kobiety (49,5%). W porównaniu do roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 177 osób. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie tomaszowskim w połowie 2024 r. wynosiła ok. 7,9%, co jest wartością wyższą niż średnia województwa lubelskiego. Dochody budżetu Miasta Tomaszów Lubelski w 2024 roku wyniosły 133 057 825,32 mln zł, co oznacza niewielki wzrost w stosunku do lat wcześniejszych, wzrost ten jest znikomy przy rosnących potrzebach społecznych i inwestycyjnych. Trudności społeczno-gospodarcze związane są z migracją zarobkową młodych osób, ograniczoną liczbą miejsc pracy o stabilnym i konkurencyjnym wynagrodzeniu oraz rosnącą presją na lokalne instytucje wsparcia społecznego.

Wnioski operacyjne: Plan powinien uwzględniać działania na rzecz aktywizacji zawodowej, wspierania przedsiębiorczości lokalnej, rozwoju usług społecznych odpowiadających na deficyty rynku pracy oraz pozyskiwania środków zewnętrznych, by uzupełniać ograniczone dochody własne miasta.

3.3. Infrastruktura usług społecznych

Na terenie Tomaszowa Lubelskiego funkcjonuje rozbudowana, choć wymagająca dalszego wsparcia i integracji, sieć instytucji oraz organizacji świadczących usługi społeczne.

Instytucje publiczne:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – realizuje zadania pomocy społecznej, programy wsparcia rodzin, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, a także świadczenia z zakresu dodatków mieszkaniowych.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – koordynuje działania w obszarze pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, a także prowadzi programy integracji społecznej.
- Świetlica Środowiskowa „Krokus” – placówka wsparcia dziennego dla dzieci.
- Placówki oświatowe – szkoły podstawowe, średnie i przedszkola, które pełnią również funkcję środowiskowego wsparcia dla dzieci i młodzieży.
- Placówki ochrony zdrowia – m.in. Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o., przychodnie POZ i specjalistyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Organizacje pozarządowe:

- W Tomaszowie Lubelskim działa szereg organizacji pozarządowych, które uzupełniają system wsparcia publicznego. Obejmują one stowarzyszenia senioralne, organizacje wspierające osoby z niepełnosprawnościami, fundacje pomagające rodzinom w kryzysie czy kluby sportowe i kulturalne integrujące społeczność lokalną. NGO stanowią ważne ogniwo w zakresie elastycznego reagowania na lokalne potrzeby.

Instytucje kultury i sportu:

- Tomaszowski Dom Kultury – prowadzi działalność artystyczną i edukacyjną, organizując wydarzenia integrujące społeczność.
- Biblioteka Publiczna – pełni rolę centrum edukacyjnego, kulturalnego i integracyjnego.
- Ośrodek sportu i rekreacji – wspiera aktywność fizyczną mieszkańców, w tym osób starszych i młodzieży.

Wnioski operacyjne:

System usług społecznych w mieście jest zróżnicowany, jednak wymaga:

- dalszej koordynacji międzysektorowej (MOPS, PCPR, NGO, zdrowie, edukacja),

- rozwoju infrastruktury środowiskowej (punkty wsparcia dziennego, mieszkania wspomagane),
- zwiększenia dostępności specjalistycznych usług psychologicznych i terapeutycznych,
- lepszego wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych poprzez systemowe partnerstwa i granty.

4. Diagnoza potrzeb i wyzwań społecznych

Diagnoza społeczna dla Tomaszowa Lubelskiego wskazuje na szereg wyzwań wymagających interwencji i rozwoju usług społecznych. Najważniejsze z nich to:

Ubóstwo i nierówności społeczne

Część mieszkańców miasta doświadcza ubóstwa, w tym ubóstwa energetycznego i mieszkaniowego. Wzrastające koszty życia (energia, mieszkania, żywność) szczególnie dotyczą osoby starsze, rodziny wielodzietne oraz osoby samotnie wychowujące dzieci. Pomoc finansowa i rzeczowa jest istotnym elementem wsparcia, jednak wymaga uzupełnienia o działania aktywizacyjne.

Bezrobocie i rynek pracy

Mimo spadku liczby bezrobotnych w 2024–2025 r., stopa bezrobocia w powiecie pozostaje wyższa od średniej wojewódzkiej. Szczególnie zagrożone są osoby długotrwale bezrobotne, kobiety oraz młodzież wchodząca na rynek pracy. Problemem jest także niska dostępność stabilnych i dobrze płatnych miejsc pracy.

Rodzina i dzieci

Rodziny zmagają się z kryzysami wychowawczymi, problemami ekonomicznymi, a także przemocą domową. Wzrasta zapotrzebowanie na usługi wspierające rodziców (mediacje, poradnictwo, terapia), a także na dostęp do żłobków, przedszkoli i świetlic środowiskowych.

Seniorzy

Postępujący proces starzenia się społeczeństwa powoduje wzrost liczby osób wymagających wsparcia opiekuńczego, usług zdrowotnych i działań integracyjnych. Istotnym wyzwaniem jest przeciwdziałanie samotności i izolacji seniorów oraz rozwój usług środowiskowych (opieka domowa, usługi wytnieniowe, punkty wsparcia).

Osoby z niepełnosprawnościami

Niezmiennie aktualne pozostają potrzeby osób z niepełnosprawnościami, zarówno w zakresie dostępności przestrzeni publicznej, jak i dostępu do pracy, edukacji oraz usług wspomagających. Istotnym kierunkiem działań jest rozwój mieszkań wspomaganych oraz asystentury osobistej.

Zdrowie psychiczne

Coraz więcej osób zmagających się z problemami psychicznymi – depresją, lękami, uzależnieniami. Szczególnie dotyczy to młodzieży i osób starszych. Brakuje wystarczającej liczby specjalistów (psychologów, terapeutów), a usługi publiczne są często trudno dostępne.

Bezdomność i wykluczenie społeczne

Zjawisko bezdomności, choć nie masowe, występuje w mieście i wymaga kompleksowego podejścia: mieszkań treningowych, streetworkingu oraz integracji osób bezdomnych z lokalną społecznością. Zagrożeniem pozostaje także marginalizacja osób długotrwale bezrobotnych, ubogich i samotnych.

Wyzwania systemowe i deinstytucjonalizacja

System usług społecznych wymaga dalszego rozwoju w kierunku usług środowiskowych, dostępnych blisko miejsca zamieszkania mieszkańców. Priorytetem jest odejście od opieki instytucjonalnej na rzecz wsparcia lokalnego i środowiskowego, opartego na partnerstwie instytucji publicznych i organizacji pozarządowych.

Wnioski

Kluczowe potrzeby mieszkańców Tomaszowa Lubelskiego koncentrują się wokół:

- poprawy sytuacji ekonomicznej i zawodowej rodzin,
- rozwinięcia systemu wsparcia seniorów i osób niesamodzielnych,
- zwiększenia dostępności usług psychologicznych i terapeutycznych,
- wzmocnienia integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem,
- rozwinięcia mieszkań wspomaganych, usług opiekuńczych i środowiskowych,
- budowy trwałego systemu współpracy między sektorem publicznym, NGO i społecznością lokalną.

5. Cele i priorytety rozwoju usług społecznych

Cel strategiczny:

Tomaszów Lubelski – miasto przyjazne rodzinie i wspierające mieszkańców na każdym etapie życia.

Cele strategiczne będą realizowane poprzez cele operacyjne i priorytety, spójne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2025–2030.

Cele operacyjne i priorytety:

1. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin

- priorytet: rozwój usług poradniczych, terapeutycznych i mediacyjnych dla rodzin w kryzysie,
- priorytet: wspieranie rodzin zastępczych i pieczy zastępczej,
- priorytet: rozwój oferty żłobków, przedszkoli i świetlic środowiskowych.

2. Rozwój usług dla seniorów i osób niesamodzielnych

- priorytet: tworzenie punktów dziennego wsparcia i usług wytchnieniowych,
- priorytet: aktywizacja seniorów poprzez programy zdrowotne, kulturalne i sportowe,
- priorytet: rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

3. Deinstytucjonalizacja opieki – rozwój usług środowiskowych

- priorytet: zwiększenie ilości miejsc w mieszkaniach wspomaganych i treningowych,
- priorytet: zwiększenie dostępności asystentury osobistej,
- priorytet: wsparcie NGO w prowadzeniu usług środowiskowych.

4. Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i terapeutycznej

- priorytet: utworzenie lokalnych centrów zdrowia psychicznego,
- priorytet: wsparcie psychologiczne dla dzieci, młodzieży i seniorów,
- priorytet: rozwój programów profilaktyki uzależnień i zdrowia psychicznego.

5. Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem

- priorytet: rozwój usług aktywizacji zawodowej i społecznej (kluby integracji, CIS, warsztaty terapii zajęciowej),
- priorytet: działania reintegracyjne wobec osób bezdomnych i długotrwale bezrobotnych,
- priorytet: programy przeciwdziałania ubóstwu i marginalizacji.

6. Partnerstwo i współpraca międzysektorowa

- priorytet: rozwój współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, instytucjami ochrony zdrowia, edukacji i kultury,
- priorytet: zwiększenie udziału mieszkańców w procesach planowania i oceny usług społecznych,
- priorytet: systematyczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój usług społecznych.

Wnioski:

Cele i priorytety rozwoju usług społecznych dla Tomaszowa Lubelskiego w latach 2025–2030 koncentrują się na przejściu od wsparcia instytucjonalnego do środowiskowego, poprawie

dostępności usług w miejscu zamieszkania, a także na wzmacnianiu integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców. Kluczowym elementem będzie rozwój współpracy międzysektorowej oraz pełniejsze wykorzystanie potencjału lokalnych organizacji pozarządowych.

6. Obszary wsparcia – tabele działań

Rodzina i dzieci

Cel	Działanie	Wskaźnik	Budżet (źródło)	Termin realizacji
Wzmocnienie systemu wsparcia rodzin	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych we współpracy z jednostkami oświatowymi i świetlicami	liczba jednostek współpracujących; liczba dzieci objętych wsparciem	brak dodatkowych kosztów (działania bieżące)	2025–2030
Poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży	Wzmocnienie działalności świetlicy środowiskowej i utworzenie klubu młodzieżowego	liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach	budżet miasta, środki państwowe, fundusz alkoholowy	2025–2030
Wzrost integracji rodzin	Organizowanie, wspieranie i promocja imprez rodzinnych z dziećmi	liczba imprez; liczba uczestników	budżet miasta, środki NGO	2025–2030
Podniesienie kompetencji wychowawczych	Organizacja warsztatów dla rodziców	liczba warsztatów; liczba uczestników	budżet miasta, EFS, NGO	2025–2030
Poprawa sytuacji dzieci w pieczy zastępczej	Zabezpieczenie pobytu w rodzinnej pieczy zastępczej	liczba dzieci objętych pieczą	budżet miasta i powiatu	2025–2030
Zwiększenie dostępności opieki	Utworzenie publicznego żłobka/klubu dziecięcego	liczba miejsc opieki dla dzieci do lat 3	budżet miasta, EFS	2025–2030

Wsparcie środowiskowe	Funkcjonowanie TORT (Tomaszowski Ośrodek Rodzinnej Terapii)	liczba osób objętych pomocą; liczba grup wsparcia	budżet miasta, NFZ, EFS	2025–2030
Wsparcie rodzin	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin osób chorujących	liczba rodzin objętych pomocą	budżet miasta, NGO	2025–2030

Seniorzy

Cel	Działanie	Wskaźnik	Budżet (źródło)	Termin realizacji
Profilaktyka i aktywizacja	Organizacja zajęć relaksacyjno-ruchowych i warsztatów artystycznych	liczba uczestników; liczba godzin zajęć	budżet miasta, programy rządowe (Aktywni+), środki UE	2025–2030
Wsparcie psychologiczne	Indywidualne konsultacje psychologiczne dla seniorów	liczba osób korzystających z pomocy	budżet miasta, EFS	2025–2030
Rozwój usług opiekuńczych	Tworzenie punktów usług opiekuńczych i usług wytchnieniowych	liczba punktów usług; liczba osób objętych pomocą	budżet miasta, program Opieka 75+, EFS	2025–2030
Wsparcie opiekunów	Utworzenie Punktu Wsparcia Opiekuna Dziennego	liczba punktów wsparcia; liczba opiekunów korzystających z usług	budżet miasta, programy rządowe, EFS	2025–2030

Osoby z niepełnosprawnościami

Cel	Działanie	Wskaźnik	Budżet (źródło)	Termin realizacji
Wsparcie mieszkaniowe	Tworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych	liczba mieszkań; liczba osób objętych pomocą	budżet miasta, PFRON, środki UE	2025–2030
Wsparcie asystenckie	Rozwój usług Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością	liczba osób objętych usługą AON	budżet miasta, PFRON, programy rządowe	2025–2030
Aktywizacja zawodowa	Programy szkoleniowe i integracji zawodowej	liczba osób przeszkolonych; liczba osób zatrudnionych	EFS, budżet miasta, NGO	2025–2030

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Cel	Działanie	Wskaźnik	Budżet (źródło)	Termin realizacji
Wsparcie środowiskowe	Funkcjonowanie Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego	liczba osób objętych pomocą; liczba grup wsparcia	budżet miasta, NFZ, EFS	2025–2030
Wsparcie rówieśnicze	Zatrudnienie asystentów zdrowienia	liczba zatrudnionych asystentów	EFS, budżet miasta	2025–2030
Wsparcie rodzin	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin osób chorujących	liczba rodzin objętych pomocą	budżet miasta, NGO	2025–2030

Osoby w kryzysie bezdomności i ubóstwa

Cel	Działanie	Wskaźnik	Budżet (źródło)	Termin realizacji
Wsparcie mieszkaniowe	Tworzenie mieszkań interwencyjnych i treningowych	liczba mieszkań; liczba osób objętych pomocą	budżet miasta, programy rządowe, środki UE	2025–2030
Praca socjalna	Streetworking i indywidualna praca socjalna	liczba osób objętych wsparciem	budżet miasta, NGO	2025–2030
Aktywizacja społeczna	Programy aktywizacji zawodowej i integracji	liczba uczestników programów	EFS, budżet miasta	2025–2030

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

Cel	Działanie	Wskaźnik	Budżet (źródło)	Termin realizacji
Integracja społeczna	Funkcjonowanie Klubów Integracji Społecznej	liczba osób uczestniczących w KIS	EFS, budżet miasta	2025–2030
Zatrudnienie socjalne	Rozwój programów zatrudnienia socjalnego	liczba osób objętych zatrudnieniem socjalnym	EFS, budżet miasta	2025–2030
Podnoszenie kompetencji	Organizacja kursów i szkoleń	liczba osób uczestniczących w szkoleniach	EFS, budżet miasta, NGO	2025–2030

Harmonogram wdrażania działań 2025–2030

Obszar	Działanie	2025	2026	2027	2028	2029–2030
Rodzina i dzieci	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	X	X	X	X	X
Rodzina i dzieci	Utworzenie klubu młodzieżowego		X			
Rodzina i dzieci	Organizacja warsztatów dla rodziców	X	X	X	X	X
Rodzina i dzieci	TORT (Utworzenie w ramach przyszłego CUS Tomaszowskiego Ośrodka Rodzinnej Terapii)			X		
Seniorzy	Zajęcia relaksacyjno-ruchowe	X	X	X	X	X
Seniorzy	Punkty usług opiekuńczych	X	X	X	X	X
Seniorzy	Utworzenie Punktu Wsparcia Opiekuna Dziennego			X		
Niepełnosprawni	Tworzenie/rozwój mieszkań wspomaganych	X				X
Niepełnosprawni	AOON – Asystent osobisty	X	X	X	X	X
Zdrowie psychiczne	Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego			X	X	X
Zdrowie psychiczne	Zatrudnienie asystentów zdrowienia	X	X	X	X	X
Bezdomność i ubóstwo	Streetworking	X	X	X	X	X
Bezdomność i ubóstwo	Mieszkania treningowe				X	X
Wykluczenie społeczne	Kluby Integracji Społecznej	X	X	X	X	X
Wykluczenie społeczne	Kursy i szkolenia	X	X	X	X	X

7. Harmonogram wdrażania Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych 2025–2030

Harmonogram obejmuje kluczowe działania przewidziane w poszczególnych obszarach wsparcia. Określa ramy czasowe realizacji działań w ujęciu rocznym oraz wskazuje jednostki odpowiedzialne i potencjalne źródła finansowania.

Lata	Obszar	Działanie	Odpowiedzialny	Źródło finansowania
2026	Seniorzy	Utworzenie Punktu Wsparcia Opiekuna Dziennego	MOPS (CUS) ¹	Budżet miasta, EFS+
2026–2027	Rodzina (TORT)	Uruchomienie i rozwój programu TORT (terapia, mediacje, poradnictwo)	MOPS (CUS), PCPR, NGO	Budżet miasta, EFS+, fundusze rządowe
2025–2030	Seniorzy	Rozwój usług opiekuńczych i wychnieniowych	MOPS (CUS)	Budżet miasta, Opieka 75+, UE
2025–2030	Rodzina	Rozwój żłobków i przedszkoli, świetlice środowiskowe	UM, MOPS (CUS) placówki oświatowe	Maluch+, EFS+
2026–2030	Osoby z niepełnosprawnościami	Rozwój asystentury osobistej, mieszkań wspomaganych	PCPR, MOPS (CUS) NGO	PFRON, EFS+
2026–2030	Zdrowie psychiczne	Utworzenie punktu wsparcia psychologicznego, profilaktyka uzależnień	UM, NFZ, NGO	Budżet miasta, NFZ, EFS+

¹ MOPS (CUS) – planowane jest utworzenie Centrum Usług Społecznych w ramach dotychczasowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Lubelskim.

2027–2029	Osoby zagrożone wykluczeniem	CIS, Kluby Integracji, mieszkania treningowe	MOPS (CUS), NGO	EFS+, budżet miasta
2027–2030	Deinstytucjonalizacja	Rozwój środowiskowych domów samopomocy, teleopieka	MOPS (CUS), NGO	Budżet miasta, UE
2025–2030	Partnerstwo i współpraca	Forum współpracy międzysektorowej, granty dla NGO	UM, MOPS (CUS)	Budżet miasta, programy rządowe

8. Monitorowanie i ewaluacja Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych 2025–2030

Skuteczna realizacja Planu wymaga systematycznego monitorowania i okresowej ewaluacji podejmowanych działań.

8.1. Cele monitoringu i ewaluacji

- ocena stopnia realizacji celów strategicznych i operacyjnych,
- identyfikacja barier i problemów w realizacji działań,
- zapewnienie zgodności działań z diagnozą i potrzebami mieszkańców,
- dostosowywanie Planu do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych,
- wspieranie przejrzystości działań wobec mieszkańców i partnerów.

8.2. Narzędzia monitoring

- sprawozdania roczne z realizacji Planu opracowywane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych,
- analiza wskaźników rzeczowych i finansowych (np. liczba osób objętych wsparciem, liczba nowych usług, liczba partnerstw międzysektorowych),

- raporty z projektów realizowanych w ramach funduszy zewnętrznych (EFS+, PFRON, programy rządowe),
- konsultacje i badania opinii mieszkańców (ankiety, grupy fokusowe).

8.3. Wskaźniki monitorowania

Wskaźniki ilościowe:

- liczba osób objętych wsparciem w ramach poszczególnych obszarów,
- liczba utworzonych nowych usług (np. punkt wsparcia psychologicznego, punkt wsparcia opiekuna dziennego),
- liczba mieszkań wspomaganych i treningowych,
- liczba grantów przyznanych organizacjom pozarządowym.

Wskaźniki jakościowe:

- poziom satysfakcji mieszkańców korzystających z usług,
- stopień integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem,
- ocena skuteczności działań profilaktycznych.

8.4. Odpowiedzialność za monitorowanie

- Koordynator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych,
- Partnerzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, instytucje oświatowe, placówki zdrowotne, organizacje pozarządowe, jednostki Urzędu Miasta.

8.5. Ewaluacja Planu

- Ewaluacja śródkresowa (2027 r.) – ocena postępów i ewentualne korekty,
- Ewaluacja końcowa (2030 r.) – podsumowanie efektów, rekomendacje na kolejną perspektywę.

8.6. Upowszechnianie wyników

Wyniki monitoringu i ewaluacji będą publikowane w formie raportów na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych, Urzędu Miasta oraz prezentowane Radzie Miasta i mieszkańcom w formie spotkań informacyjnych.

Opracował:

Zespół ds. Strategii

Rozwiązywania Problemów Społecznych

Miasta Tomaszów Lubelski